

Osoby żyjące z otępieniem i ich rodzinni opiekunowie w Polsce i innych krajach

Mirosława Wojciechowska-Szepczyńska
członkini Komisji Ekspertów ds. Osób Starszych w BRPO

16 września 2022

Moje pytania

- Ile jest dziś takich osób w Polsce i na świecie?
- Co nas czeka za 30 lat?
- Czego potrzebują chorzy i ich bliscy?
- Jak najlepiej odpowiedzieć na ich potrzeby?
- Jakie dobre praktyki innych krajów możemy wprowadzić w Polsce?

Dziś w Polsce:

jest ponad 525 tysięcy osób z
otępieniem

Do roku 2050 w Polsce:
będzie ponad 1 milion osób z
otępieniem

Dziś na świecie:

55 milionów osób żyje z otępieniem

Do 2050 r. na świecie:

będzie 139 milionów takich osób

Najważniejsze potrzeby chorych i ich opiekunów

- Wiedzieć o otępieniu, aby móc dostrzec pierwsze objawy
- Trafić jak najwcześniej do lekarza, który postawi diagnozę
- Otrzymać informacje o przebiegu choroby, aby się przygotować
- Otrzymać wszechstronne wsparcie w miejscu zamieszkania
- Czuć się bezpiecznie, być akceptowanym
- Być nadal pełnoprawnym członkiem społeczeństwa

Co wpływa na poprawę sytuacji chorych i ich opiekunów

- Wiedza, informacja, świadomość społeczna
- Tworzenie usług, odpowiadających indywidualnym potrzebom
- Życzliwość i empatia ludzi wokół
- Możliwość decydowania o swojej przyszłości
- Uznanie i szacunek dla wysiłku opiekunów rodzinnych
- Powszechnie dostępna opieka paliatywna

Dobre praktyki innych krajów

- Plan Alzheimerowski / Strategia / Rozwiązania systemowe
- Koordynacja usług medycznych i socjalnych
- Pełnomocnictwo opiekuńcze / Testament życia
- Praktyczna pomoc w domu chorego
- Domy dziennego/ okresowego pobytu i przygotowany personel
- Opieka wytchnieniowa dla opiekunów
- Prawo do opieki hospicyjnej, zwłaszcza domowej

Kryteria oceny jakości wsparcia wg Alzheimer Europe

- Dostęp do usług opiekuńczych dla wszystkich potrzebujących
- Odpowiednia, przystępna cena za usługi opiekuńcze
- Leki refundowane
- Dostęp do badań klinicznych
- Zaangażowanie kraju w badania naukowe
- Uznawanie otępienia za priorytet zdrowia publicznego
- Rozwijanie przyjaznej dla chorych i opiekunów przestrzeni i środowiska
- Gwarancja praw obywatelskich dla chorych z otępieniem
- Ratyfikacja międzynarodowych i europejskich traktatów dotyczących praw człowieka
- Realizowanie prawa do opieki i zatrudnienia

Ranking krajów, gdzie chorym żyje się najlepiej

- **Finlandia** (powszechny, równy dostęp do niedrogich usług opiekuńczych i informacji; wysoka świadomość społeczna; osoby chore traktowane tak samo, jak inni obywatele, hospicja otwarte dla osób z otępieniem)
- **Niderlandy** (najbardziej przyjazny kraj dla osób z otępieniem, włączający, niedyskryminujący, opieka paliatywna, stałe kształcenie personelu)
- **Wielka Brytania** (refundacja leków, prawa obywatelskie, wysoka świadomość społeczeństwa, prawo do opieki w hospicjum)
- **Niemcy** (poszanowanie praw człowieka i umożliwienie udziału w badaniach klinicznych)

cd. - Gdzie chorym żyje się najlepiej

- **Dania** (powszechnie dostępna opieka medyczna w poradniach, a kliniki specjalistyczne w każdym z 5 regionów; specjalny koordynator opieki w każdym samorządzie lokalnym)
- **Belgia** (powszechny, łatwy dostęp do diagnozy i leczenia w poradniach dla osób z otępieniem, dużo domów opieki pielęgnacyjnej - państwowych i prywatnych)
- **Szwecja** (opieka w domu chorego zapewniona przez państwo/samorząd; jedynie 4% rodzin opiekuje się swoimi bliskimi w domu; na 100 tys. obywateli przypada 8 geriatrów (w Polsce: 0,8; w Słowacji: 3,1); wysoka świadomość społeczna obywateli)

Wszystkie wymienione kraje wdrożyły strategie / plany alzheimerowskie, a niektóre z nich kolejne edycje planów.

Co można zrobić, żeby chorym żyło się lepiej

- Plan Alzheimerowski: rozwiązania systemowe, świadomość społeczna, kształcenie, koordynacja usług, indywidualny plan opieki
- Zmiany w polskim prawie (wspomaganie decyzji i opieka hospicyjna)
- Organizacje alzheimerowskie wspierane przez rząd